

Országos Kórházi Főigazgatóság

„Korlátozott terjesztésű!”

Érvényességi idő:

az írásbeli vizsga befejezésének
időpontjáig

A minősítő neve: Dr. Páva Hanna

A minősítő beosztása: igazgató

JAVÍTÁSI – ÉRTÉKELÉSI ÚTMUTATÓ

Központi írásbeli vizsgatevékenység

55 725 11 Klinikai fogászati higiénikus

2022. február 09.

A vizsgafeladat időtartama: 90 perc

A vizsgafeladat értékelési súlyaránya: 20%

OKFŐ

T Á J É K O Z T A T Ó

az értékelő tanár részére

- A vizsgázó csak a kiosztott feladatlapon, illetve a vizsgaszervező által biztosított, a vizsgaszervező intézmény bélyegzőjével ellátott pótlapon dolgozhat.
- Tévedés esetén csak az egyértelmű javítás - a helytelen válasz áthúzása, a vizsgázó aláírásával és a dátummal ellátva - fogadható el.
- Az írásbeli vizsgatevékenység értékelése a központi javítási-értékelési útmutató alapján történik.
- Kérjük, hogy minden feladat esetén a maximálisan adható pontszám melletti négyzetbe írja be az elért pontszámot a javítást végző tanár!
- A csillaggal (*) jelölt kérdéseknél a javítási-értékelési útmutatótól eltérő, de tartalmában azonos/szakmailag megfelelő egyéb helyes megoldás is elfogadható a ponthatáron belül.
- A feladatlap szerkesztésénél Dr. Fábíán Pál – Dr. Magasi Péter Orvosi Helyesírási Szótár (Akadémia Kiadó, Országos Orvostudományi Információs Intézet és Könyvtár Budapest, 1992.) útmutatásait vettük figyelembe.
- Maximálisan adható pontszám: 100 pont
- Ponthatárok:

80 - 100 (%)	- jeles
60 - 79 (%)	- jó
50 - 59 (%)	- közepes
40 - 49 (%)	- elégséges
39 - 0 (%)	- elégtelen

Maximálisan adható
pontszám:

1. 5 pont
Egészítse ki az alábbi táblázatot a hiányzó magyar, vagy latin szakkifejezésekkel!

Latin kifejezés	Magyar kifejezés
os zygomaticum	<i>járomcsont</i>
concha nasalis inferior	<i>alsó orrkagyló</i>
<i>processus frontalis</i>	homloknyúlvány
<i>gingiva hyperplasia</i>	ínyburjánzás
xerostomia	<i>szájszárazság</i>

(Helyes válaszonként 1-1 pont adható!)

2.* 3 pont
Írja le a parodontopathia jelentését/lényegét!

A dentális plakk okozta íny- és fogágygyulladások. A fogágybetegség - az ínygyulladás kivételével - irreverzibilis betegség, amely megfelelő orvosi beavatkozásokkal megállítható, de az egyszer már elpusztult alveoláris csont- és gyökérhártya nem regenerálódhat teljes egészében.

Tágabb értelemben a fogágyra lokalizálódó minden kóros folyamat.

3. 3 pont
Nevezze meg a Bonwill-féle háromszög csúcsait meghatározó pontokat!

- *jobb oldali condylus pont*
- *bal oldali condylus pont*
- *symphysis pont*

(Helyes válaszonként 1-1 pont adható!)

4.*

6 pont

Egészítse ki a barázdazárás kivitelezésével és eszközeivel kapcsolatos táblázat hiányzó részeit!

Barázdazárás lépései	Barázdazárás eszközei/anyagai
fogtisztítás - barázdák, gödröcskék tisztítása, plakkmentessé tétele	<i>fluorid- és olajmentes polírpasztá, polírkefe, gumiharang</i>
<i>izolálás, szárítás</i>	vattarolni, kofferdam
<i>zománc kondicionálás</i>	35% foszforsav
polimerizálás	<i>fotopolimerizációs lámpa</i>
occlusiokontroll	<i>artikulációs papír</i>
<i>korrekció, polírozás</i>	finírozó, polírozó eszközök

(Helyes válaszonként 1-1 pont adható!)

5.*

6 pont

Soroljon fel a mechanikai fogtisztítás/szájápolás egyéni eszközei közül hatot!

- *kézi fogkefék*
- *orthodontiai fogkefék*
- *protézistisztító fogkefék*
- *sulcus tisztító, fogköz tisztító, fogfehérítő, indikátoros, 3D fogkefék*
- *elektromos fogkefék*
- *fogselyem, fogszalag, SuperFloss™*
- *szájzuhany*
- *fogpiszkáló*
- *nyelvtisztító*

(Helyes válaszonként 1-1 pont adható!)

6.

3 pont

Ismertesse a rögzített fogsabályozó készüléket viselők fokozott caries veszélyeztetettségének okait!

- *a brackett és az ínyszél között fokozott plakkretenció*
- *nem öntisztuló felület*
- *nehézített tisztíthatóság*

(Helyes válaszonként 1-1 pont adható!)

7.*

3 pont

Fogalmazza meg a barázdazárás felsorolt formáinak/technikáinak lényegét!

Non-invazív technika:

...a fogak tisztítását, fertőtlenítését és a zománc kondicionálását követően a barázdazáró anyag applikálása a barázdák lefutási vonalát követve (a barázdazárás elsődlegesen non-invazív technika)...

Invazív technika:

...szűk barázdabemenet esetén minimális preparálással, a barázdaalap megnyitásával és kiszélesítésével végzik...

Kiterjesztett barázdazárás (preventív rezin tömés):

...ugyanazon occlusalis felszínen egyidejűleg készített preventív barázdazárás és minimális kavitás-alakítással járó tömés...

(Helyes válaszonként 1-1 pont adható!)

8.

6 pont

Egészítse ki a Gracey-kürettekkel kapcsolatos táblázatot!

Fogfelszín	Gracey-kürett száma
a praemolarisok és a molarisok distalis felszínei	13-14
a frontfogak és a praemolarisok	5-6
a praemolarisok és a molarisok mesialis felszínei	11-12
a frontfogak	3-4
a metszőfogak	1-2
a praemolarisok és a molarisok buccalis, valamint oralis felszínei	7-8, 9-10

(Helyes válaszonként 1-1 pont adható!)

9.

10 pont

Ismertesse a stimulált nyálszekréció meghatározásával kapcsolatos módszereket a megadott szempontok szerint!

I. Módszer: *Paraffinnal végzett*

A módszer kivitelezése:

- *a páciens 30 mp-ig a szájában tartja a paraffint, majd lenyeli a nyálát, ezután rágni kezd*
- *5 perc rágás után gyűjtjük mérőpohárba a képződött nyálát*

Értékelés:

- *normál érték: 1-3 ml/perc*
- *kritikus érték: 0,7 ml/perc*

II. Módszer: *2 tömeg %-os citromsav oldattal végzett*

A módszer kivitelezése:

- *5 percen át, 30 mp-enként a nyelvhat oldalsó részét beecseteljük a citromsav oldattal*
- *a képződött nyálát mérőpohárba gyűjtjük*

Értékelés:

- *normál érték: 1 ml/perc*
- *kritikus érték: 0,5 ml/perc*

(Helyes válaszonként 1-1 pont adható!)

10.

5 pont

Húzza alá az alábbi felsorolásból az elmeszesedett plakk eltávolítására alkalmas professzionális fogtisztítási eszközöket!

- gyémánt polírozó
- Gracey-kürett
- csiszoló csíkok/szalagok
- szonikus depurátor
- lézer-depurátor
- körkefe + polír paszta
- ultrahang-depurátor
- gumikorong, -kehely
- Arkansas kő
- papír vagy műanyag csiszolókorong

(Helyes válaszonként 1-1 pont adható! Több válasz aláhúzása esetén pontszám nem adható!)

11.*

4 pont

Nevezze meg a leírás alapján a plakk-képződés fázisait!

A fogmosást követően azonnal kialakul a fogak zománCFelszínén és a szájüreg más képletein. A nyál makromolekuláiból (fehérjék, immunglobulinok) film képződik, mely baktériumot nem tartalmaz: *...szerzett (akvirált) pellicula...*

A pelliculán baktériumok (coccusok) telepsznek meg: *...kolonizáció...*

A mikroorganizmusok szaporodása: *...multiplikáció...*

A plakk tömege (exponenciálisan) nő, ezzel egyidejűleg az összetétele (egyre több az anaerob) és a szerkezete is változik: *...maturáció...*

(Helyes válaszonként 1-1 pont adható!)

12.*

6 pont

Soroljon fel olyan állapotokat, amelyeket a sztomato-onkológiai vizsgálat során kórjelzőnek kell tekinteni! Írjon hatot!

- *dysphagia*
- *a nyálkahártya fehér és vörös foltjai*
- *szövetszaporulat, terime nagyobbodás*
- *két héten belül gyógyulási hajlamot nem mutató, fájdalomtalan fekélyek*
- *eltávolított fog nem gyógyuló helye*
- *alaphoz kötött nyálkahártya*
- *indurált (megvastagodott) nyálkahártya léziók*

(Helyes válaszonként 1-1 pont adható!)

13.

4 pont

Húzza alá a fogazat fejlődési rendellenességeit kialakító külső tényezőket!

- anyagcserezavarok
- csecsemő cumisüvegből történő táplálása
- kisgyermek helytelen minőségű táplálása
- öröklés
- akadályozott orrlégzés
- korai tejfog-eltávolítás
- embrionális ártalmak

(Csak a 4 helyes válasz együttes aláhúzása esetén adható pont! Egyéb megoldások esetén pontszám nem adható!)

14.

6 pont

Csoportosítsa az alábbi megállapításokat a megadottak szerint! Írja a betűjeleket a megfelelő helyre!

- A. A várandósság idején felmerülő fogászati terápiát csak a szülést követően lehet elvégezni.
- B. A kismama számára a fogászati kezelések szempontjából a második trimeszter a legideálisabb.
- C. A gyermekek szájápolását 2-3 éves korában kell elkezdni, amennyiben már a tejfogazat teljessé válik.
- D. A várandósok esetében a megnövekedett ösztrogénszint miatt gyakori a fogínyvérzés és az ínygyulladás is.
- E. A harmadik trimeszter első fele a másodikhoz hasonlóan veszélytelen, ám a trimeszter második szakaszában a gyermek fejlődésére való tekintettel fogászati kezelés már nem javasolt.
- F. A fogak fejlődése az embrionális élet 36-40. hetében kezdődik.

Igaz állítás: *...B., D., E....*

Hamis állítás: *...A., C., F....*

(Helyes válaszonként 1-1 pont adható! Egyéb megoldások esetén pontszám nem adható!)

15.*

5 pont

Sorolja fel a felnőttkorra jellemző orális betegségeket! Írjon ötöt!

- *simafelszíni caries*
- *fogkopások, fogerozió*
- *ínygyulladás*
- *parodontális betegségek*
- *supra-, és subgingivalis fogkő*
- *fogeredetű gyulladások*
- *praecancerosus elváltozások*

(Helyes válaszonként 1-1 pont adható!)

16.*

8 pont

Írja le preventív száj- és fogápolási, valamint táplálkozási tanácsait egy 0-3 éves korú gyermeket nevelő édesanya számára! Írjon nyolcat!

- *Lehetőleg minél tovább szoptassa gyermekét.*
- *A gyermek ne aludjon cumisüveggel a szájában (főleg ha az szénhidrát tartalmú folyadékkal töltött).*
- *A cumisüveg ne „nyugtatószer” legyen, főleg ne egész napon át.*
- *Cumisüveg helyett minél hamarabb (már 1 éves kor előtt) kiskanál, pohár használatához szoktassa a gyermeket.*
- *Ne mártsa cukorba, cukros folyadékba a cumit.*
- *Folyadékpótlásra vizet adjon a gyermeknek.*
- *Gyermekének ne adjon erős teát (kávét), kerülje a szénsavas, cukros italokat.*
- *Az ételeket ne cukrozza.*
- *8-10 hónapos korban már adható „rágcsálnivaló”.*
- *A tejrágófogak megjelenésével párhuzamosan egyre keményebb és darabosabb ételeket adjon, hogy rágásra készítse a gyermeket.*
- *Ügyeljen a megfelelő fluoridbevételre.*
- *Egyéves kor körül tanácsos gyermekfogorvoshoz vinni a gyermeket.*
- *Időben kezdje meg gyermekénél a száj- és fogápolást:*
 - *a csecsemő fogatlan szájüregét étkezés után tiszta textillel törölje ki;*
 - *az első tejfogak megjelenésétől rendszeresen ápolja a fogakat törülőkendővel, vagy „babafogkefével”;*
 - *10-12 hónapos kortól gyermekfogkefét használjon számára;*
 - *kétéves kortól gyermekfogkrémet is használjon az ápoláshoz.*

(Helyes válaszonként 1-1 pont adható!)

17.*

5 pont

Ismertesse a hazai időskorúak orális állapotának jellemzőit! Írjon ötöt!

- *gyakori a hiányos fogazat, vagy teljes foghiány*
- *magas a rögzített és/vagy kivehető fogpótlást viselők száma*
- *gyakoriak a parodontális betegségek*
- *a kivehető fogpótlások higiéniája elégtelen*
- *a szájnyálkahártya elvékonyodik*
- *gyakori a fogszíneződés és a caries a maradék fogazatban*

(Helyes válaszonként 1-1 pont adható!)

18.

6 pont

Csoportosítsa a felsorolásban szereplő, különböző pácienseket a számukra elsősorban ajánlott fogmosási technikához! Írja a sorszámokat a megfelelő helyre!

1. ép parodontiumú páciens
2. ínyrecesszióval diagnosztizált páciens
3. denudálódott fognyakú páciens
4. fiatal felnőtt páciens
5. szabaddá vált approximális térközzel rendelkező páciens
6. maradó fogazatú gyermek

Módosított Bass-technika: ... *1., 4., 6....*

Módosított Stillmann-módszer: ... *2., 3....*

Charters-féle módszer: ... *5....*

(Helyes válaszonként 1-1 pont adható! Egyéb megoldások esetén pontszám nem adható!)

19.*

3 pont

Nevezzen meg a fogászatban alkalmazott műtéti szisztémás antibiotikum-profilaxis (SzAP) alkalmazási indokai közül hármat!

- *dentoalveolaris/szájsebészeti beavatkozások (komplikált fogeltávolítás, implantálás, periodontalis műtétek, gingivectomia)*
- *fokozott rizikójú betegek (a műtét jellege miatt)*
- *súlyos alapterbetegséggel rendelkező páciensek (endocarditis, műbillentyű, ízületi protézis, szisztémás ízületi gyulladás, szívműtét, rosszindulatú daganat)*
- *nagyobb vérzéssel, szövetroncsolással járó beavatkozások*

(Helyes válaszonként 1-1 pont adható!)

20.*

3 pont

Soroljon fel az otthoni fogfehérítés hátrányai közül hármat!

- *az otthoni fogfehérítéshez rugalmas műanyagból mélyhúzott fóliára van szükség, aminek az elkészítése időbe telik*
- *a fehérítési folyamat nem a klinikai fogászati higiénikus és a fogorvos felügyelete, ellenőrzése mellett történik*
- *ellenőrizhetetlen, hogy a sikertelenséget a páciens nem megfelelő magatartása okozta-e*
- *sokkal hosszabb ideig tart a művelet*
- *az eredményesség nem olyan mértékű, mint a rendelőbe végzett fogfehérítésé*

(Helyes válaszonként 1-1 pont adható!)